

Ερωτήσεις/Πρακτικά Πολιτικής Δικονομίας (Τακτική Διαδικασία και Ένδικα Μέσα)

1. Ο Α ασκεί καταψηφιστική αγωγή κατά του Β με αίτημα την απόδοση δανείου ποσού ύψους 200.000 ευρώ πλέον τόκων (50.000 ευρώ). Ποιο είναι το καθ' ύλην αρμόδιο Δικαστήριο;

Για τον υπολογισμό της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς, κατά ΚΠολΔ 9 δεν συνυπολογίζονται τα παρεπόμενα αιτήματα όπως οι τόκοι, καρποί, ωφελήματα. Συνεπώς, η συγκεκριμένη διαφορά υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου.

2. Πώς υπολογίζεται η αξία του αντικειμένου της διαφοράς στην περίπτωση αντικειμενικής και επικουρικής σώρευσης;

ΚΠολΔ 9: Επί αντικειμενικής χωρεί συνυπολογισμός, ενώ επί επικουρικής λαμβάνεται υπόψιν το ανώτερο κατ' αξίαν.

3. Ο Α ασκεί κατά του Β αγωγή για καταβολή μισθωμάτων 42 μηνών, συνολικού ποσού 21.000 ευρώ (μηνιαίο μίσθωμα 500 ευρώ). Ποιο είναι το καθ' ύλην αρμόδιο Δικαστήριο;

Εν προκειμένω, κρίσιμη είναι η αξία του μηνιαίου μισθώματος και όχι του συνολικού καταβλητέου ποσού (ΚΠολΔ 14 παρ.1, περ.β). Εφόσον η αξία του μηνιαίου μισθώματος είναι μικρότερη των εξακοσίων ευρώ, η αγωγή υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου

4. Ποια είναι η συνήθης και ποια η εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου;

Συνήθης αρμοδιότητα: Αρμοδιότητα λόγω ποσού (ΚΠολΔ 14παρ.1), όταν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τα 20.000 ευρώ αλλά είναι μικρότερη των 250.000 ευρώ.

Εξαιρετική αρμοδιότητα:

α) εξαιρετική αρμοδιότητα που δρα «σε βάρος» του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, υπό την έννοια ότι η αξία του αντικειμένου της διαφοράς, υπερβαίνει τα 20.000 ευρώ αλλά δεν υπάρχει ο περιορισμός των 250.000 ευρώ. (ΚΠολΔ 16)

β) εξαιρετική αρμοδιότητα ανεξαρτήτως ποσού (ΚΠολΔ 17)

5. Στην καθ' ύλην αρμοδιότητα ποιου Δικαστηρίου υπάγεται η αγωγή διάρρηξης καταδολιευτικής δικαιοπραξίας (ΑΚ 939);

Στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, επειδή το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι αποτιμητό σε χρήμα. (ΚΠολΔ 18)

6. Ο Α άσκησε στο Πρωτοδικείο Αθηνών (τόπο κατοικίας του κληρονομούμενου πατέρα του) αγωγή περί κλήρου κατά του Β, με αίτημα αφενός την αναγνώριση του κληρονομικού του δικαιώματος και αφετέρου την απόδοση ενός κληρονομιαίου ακινήτου, το οποίο ο Β νέμεται pro herede και το οποίο βρίσκεται στο Βόλο. Είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών αρμόδιο για την εκδίκαση της εν λόγω αγωγής;

Ναι, διότι ισχύει η αποκλειστική δωσιδικία της ΚΠολΔ 30, η οποία υπερισχύει της αποκλειστικής δωσιδικίας της ΚΠολΔ 29 (τοποθεσία ακινήτου).

7. Ο Α ασκεί αγωγή κατά του αντισυμβαλλομένου του Β με αίτημα την αναγνώριση της ακυρότητας της σύμβασης πώλησης που καταρτίστηκε στην Αθήνα, ακινήτου ευρισκόμενου στο Ρέθυμνο από τον Β στον Α λόγω έλλειψης συμβολαιογραφικού τύπου (ΑΚ 180,369,1033). Ποιο είναι το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο;

Εν προκειμένω ισχύει η ειδική συντρέχουσα δωσιδικία της δικαιοπραξίας (ΚΠολΔ 33) παράλληλα με τη γενική δωσιδικία του τόπου κατοικίας του εναγομένου (ΚΠολΔ 22).

Ο Α επομένως θα επιλέξει ανάμεσα:

-Στο δικαστήριο του τόπου κατάρτισης της δικαιοπραξίας

-Στο δικαστήριο του τόπου εκπλήρωσης της παροχής

-Στο δικαστήριο της γενική δωσιδικίας του εναγομένου

Προσοχή: Δεν υπάγεται η συγκεκριμένη διαφορά στην αποκλειστική δωσιδικία του ακινήτου, καθόσον αφορά το κύρος της ενοχικής σύμβασης πώλησης και όχι κάποιο εμπράγματο δικαίωμα ή αξίωση.

8. Η εταιρεία Ε με έδρα τα Ιωάννινα ασκεί αγωγή κατά του εταίρου της Υ, για καταβολή της εισφοράς του, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Ο Υ καταθέτει προτάσεις, δίχως να κάνει οποιαδήποτε μνεία στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου. Αμφότεροι Ε και Υ θεωρούν το Δικαστήριο κατά τόπον αρμόδιο. Ορθώς;

Εν προκειμένω, οι Ε και Υ, λανθασμένα υπολαμβάνουν ότι έχει χωρήσει σιωπηρή παρέκταση της κατά τόπον αρμοδιότητας, από τη στιγμή που ο Υ παρεστάθη προσηκόντως στη δίκη και δεν αντέλεξε. Ωστόσο κατά την ΚΠολΔ 42 παρ.1, εδ. β, όταν με τη συμφωνία παρέκτασης «καταργείται» αποκλειστική δωσιδικία, η συμφωνία πρέπει να είναι έγγραφη.

9. Ποια είναι τα στοιχεία του παραδεκτού της αγωγής;

Η αγωγή είναι παραδεκτή όταν:

1. Συντρέχει καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα του Δικαστηρίου (άρθρα 12-44 ΚΠολΔ)
2. Είναι ορισμένη (άρθρα 216, 217 ΚΠολΔ)
3. Ασκείται από διάδικο που έχει ικανότητα διαδίκου (άρθρο 62 ΚΠολΔ)
4. Ασκείται από διάδικο που έχει ικανότητα δικαστικής παραστάσεως (άρθρο 63 ΚΠολΔ)
5. Ασκείται από διάδικο που έχει άμεσο έννομο συμφέρον (άρθρο 68 ΚΠολΔ)
6. Συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης
7. Δεν προσκρούει σε εκκρεμοδικία (άρθρο 222 ΚΠολΔ)
8. Δεν προσκρούει στο σύνολό της σε δεδουλευμένο (άρθρο 321 ΚΠολΔ)

10 . Με ποιους τρόπους δύνανται ένας τρίτος να συμμετέχει στη δίκη;

Ένας τρίτος προκειμένου να συμμετέχει στη δίκη μπορεί:

α) Να ασκήσει κύρια παρέμβαση (ΚΠολΔ 79) εφόσον αντιποιείται το αντικείμενο της δίκης. Στην περίπτωση αυτή, έχουμε ένα αυτοτελές αίτημα παροχής δικαστικής προστασίας.

β) Να ασκήσει απλή πρόσθετη παρέμβαση (ΚΠολΔ 80), εφόσον έχει έννομο συμφέρον υπέρ κάποιου διαδίκου. Ο διάδικος δεσμεύεται από τις πράξεις του υπέρ ου η παρέμβαση. Δύνανται, βέβαια, να επιχειρεί διαδικαστικές πράξεις

γ) Να ασκήσει αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση (ΚΠολΔ 80,83), εφόσον τα αποτελέσματα της απόφασης, ήτοι η εκτελεστότητα, το δεδικασμένο και η διαπλαστική ενέργεια επεκτείνονται και σε εκείνον. Δημιουργείται σχέση επιγενόμενης αναγκαίας ομοδικίας.

Πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, αντιθέτως, κύρια παρέμβαση ασκείται μόνο ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου.

11. Ο Μ μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας ΑΕ, επιθυμεί να παρέμβει στη δίκη μεταξύ της εταιρείας και τρίτου δανειστή της. Μπορεί να συμμετέχει στη δίκη μέσω παρέμβασης; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς θα χαρακτηριστεί η παρέμβασή του;

Ο μέτοχος ανώνυμης εταιρείας, δεν νομιμοποιείται ούτε για την άσκηση απλής πρόσθετης παρέμβασης, διότι το συμφέρον του δεν είναι έννομο αλλά απλώς οικονομικό.

12. Τι είδους παρέμβαση ασκεί ο εγγυητής στη δίκη του πρωτοφειλέτη;

Αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση συνεπεία επέκτασης στο πρόσωπό του του ευνοϊκού δεδικασμένου. (ΚΠολΔ 328)

13. Ο Α ο οποίος τραυματίστηκε βαριά από αυτοκινητιστικό ατύχημα, λόγω σύγκρουσης με το όχημα του Β, ασκεί αγωγή εναντίον του με αίτημα την καταβολή ποσού 400.000 ως αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη. Ο Β προσεπικαλεί στη δίκη την ασφαλιστική εταιρεία Π, ισχυριζόμενος ότι εκείνη ευθύνεται αποκλειστικώς για την καταβολή του ποσού αυτού στον ενάγοντα. Η Π δεν αντιδρά δικονομικά. Αξιολογήστε τα περιστατικά.

Εν προκειμένω, έχουμε την περίπτωση της προσεπίκλησης δικονομικού εγγυητή κατά ΚΠολΔ 88. Προϋποτίθεται μία ειδική έννομη σχέση (δικονομικής εγγύησης), η οποία θεμελιώνει δικαίωμα αποζημίωσης του προσεπικαλούντος κατά του προσεπικαλούμενου, η οποία πρέπει να τελεί σε μία συνάφεια με το αντικείμενο της κύριας δίκης. Επιπροσθέτως, προϋποθέτει κατάφαση της ευθύνης του προσεπικαλούντος. Όταν ο προσεπικαλών προβάλλει τον ισχυρισμό ότι ο προσεπικαλούμενος είναι ευθέως υπόχρεος εναντίον του αρχικού ενάγοντος, δεν θεμελιώνεται δικαίωμα προσεπίκλησης γιατί η αλήθεια του ισχυρισμού αυτού αίρει το νομικό λόγο της προσεπίκλησης. Επομένως, εν προκειμένω η προσεπίκληση είναι απαράδεκτη.

Αν η προσεπίκληση ήταν παραδεκτή, η Π δεν θα λάμβανε την ιδιότητα του διαδικού μόνο με την άσκηση της προσεπίκλησης όπως ισχύει στις περιπτώσεις προσεπίκλησης αναγκαίου ομοδικού και αληθούς κυρίου ή νομέα. Προκειμένου ο δικονομικός εγγυητής να συμμετάσχει στη δίκη πρέπει να ασκήσει κατά κρατούσα γνώμη απλή πρόσθετη παρέμβαση.

14. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ απλής και αναγκαίας ομοδικίας.

Για τις περιπτώσεις της απλής και αναγκαίας ομοδικίας, ιδέτε ΚΠολΔ 74 και 76

Απλή ομοδικία: Αυτοτέλεια των δικών, επιχείρηση αυτοτελών διαδικαστικών πράξεων, άσκηση ενδίκων μέσων στο όνομα έκαστου ομοδικού, τελεσιδικία απόφασης για κάθε ομόδιο ξεχωριστά.

Αναγκαία Ομοδικία: Ενιαία δίκη, ισχυρός δεσμός των δικών, οι πράξεις του ενός αναγκαίου ομοδικού επενεργούν για όλους τους αναγκαίους ομοδικούς, η άσκηση ενδίκου μέσου ωφελεί και τους υπόλοιπους, η τελεσιδικία της απόφασης δεν επέρχεται αν η τελευταία δεν τελεσιδικήσει για όλους ενιαία.

15. Η Τράπεζα Ε άσκησε αγωγή κατά του πιστούχου Π, με αίτημα την απόδοση δανείου συνολικού ποσού ύψους 60.000 ευρώ την 01.01.2022. Την 05.02.2022 η απαίτηση αυτή τιτλοποιήθηκε και εκχωρήθηκε στην εταιρεία Ι. Πως θα πρέπει να ενεργήσει η Ι.

Εν προκειμένω, χώρησε μετά την έναρξη της εκκρεμοδικίας μεταβίβαση του επίδικου αντικειμένου, ήτοι της επίδικης απαίτησης από το δάνειο (ΚΠολΔ 225). Με τη διάθεση του επίδικου κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, η δίκη δεν διακόπτεται, αντιθέτως παρέχεται δικαίωμα συμμετοχής στη δίκη, στον ειδικό διάδοχο με την άσκηση αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης. Τα υποκειμενικά όρια της εκτελεστότητας (ΚΠολΔ 919) και του δεδικασμένου (ΚΠολΔ 325) επεκτείνονται και στον ειδικό διάδοχο.

16. Ποιες είναι οι βασικότερες τροποποιήσεις του ΚΠολΔ αναφορικά με την τακτική διαδικασία;

ΚΠολΔ 237-238

1. Αλλαγή αφητηρίου χρονικού σημείου για τον υπολογισμό της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων. Αφητηρία πλέον είναι η επομένη της λήξης της προθεσμίας επίδοσης και είναι η αφητηρία και για τις δύο πλευρές.
2. Η προθεσμία κατάθεσης προτάσεων γίνεται 90 ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας επίδοσης, κατ' ουσίαν 120 μέρες από την κατάθεση της αγωγής
3. Δυνατότητα συμπλήρωσης πληρεξουσίου εγγράφου ως τυπική έλλειψη κατά ΚΠολΔ 227 και όχι με την έκδοση μη οριστικής απόφασης από μέρος του δικαστηρίου.
4. Περιορισμένη επαναφορά του συγκεντρωτικού συστήματος που προβλεπόταν πριν από τον ν. 4335/2015 στο άρθρο ΚΠολΔ 269.
237παρ. 5 δυνατότητα προβολής οφισγενών και παραχρήμα αποδεικνυόμενων ισχυρισμών 20 μέρες πριν από την τυπική συζήτηση και παροχή δυνατότητας αντίκρουσης στους ισχυρισμούς αυτούς από τον αντίδικο 10 μέρες πριν την τυπική συζήτηση.

5. ΚΠολΔ 237 παρ. 8 δυνατότητα του δικαστηρίου να ζητήσει την εξέταση μαρτύρων ή των διαδικών με απλή διάταξη, όχι με μη οριστική απόφαση σεεπαναληπτική κατά ΚΠολΔ 254 συζήτηση.
6. ΚΠολΔ 260: Η ματαίωση της δίκης συνεπάγεται κατάργηση της δίκης μετά από 90 μέρες από τη ματαίωση.

17. Ποιες είναι οι δικονομικές και οι ουσιαστικές συνέπειες από την άσκηση της αγωγής;

Δικονομικές: Εκκρεμοδικία (ΚΠολΔ 222), αποκρυστάλλωση δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας (ΚΠολΔ 221) και προτίμηση μεταξύ περισσότερων αρμοδίων δικαστηρίων.

Π.χ ο Α ασκεί αγωγή κατά του Β με την οποία του ζητεί την καταβολή ποσού ύψους 255.000 ευρώ ως αποζημίωση λόγω αδικοπραξίας. Με τις προτάσεις του ο Α περιορίζει το αίτημά του στα 150.000 ευρώ. Ποιο δικαστήριο είναι καθ' ύλην αρμόδιο;

Αρμόδιο είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο, διότι η αρμοδιότητα ερευνάται κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής. Μετά την άσκησή της οποιαδήποτε μεταβολή, δεν επηρεάζει την αρμοδιότητα.

Ουσιαστικές: Διακοπή παραγραφής, επίταση της ευθύνης του λήπτη ή του κακόπιστου νομέα, δικαστικοί τόκοι.

18. Ο Α ασκεί διεκδικητική αγωγή κατά του Β με αίτημα την απόδοση σε αυτόν ενός ακινήτου, του οποίου ο Α ισχυρίζεται ότι είναι κύριος δυνάμει έκτακτης χρησικτησίας. Εν συνεχεία, με τις νομίμως κατατεθειμένες προτάσεις του ισχυρίζεται πως το επίδικο ακίνητο αυτός το απέκτησε δυνάμει τακτικής χρησικτησίας. Παραδεκτώς προβάλλεται αυτός ο ισχυρισμός;

Εν προκειμένω, ο Α μεταβάλει την ιστορική βάση της αγωγής του, καθώς άλλα δικαιωπαγωγικά αίτια της κυριότητας του επικαλέστηκε στην αγωγή του και έτερα με τις προτάσεις. (ΚΠολΔ 224) Ο ισχυρισμός είναι απαράδεκτος.

19. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ ομολογίας (ΚΠολΔ 352) και αποδοχής της αγωγής (ΚΠολΔ 298);

Βασικότερη διαφορά είναι ότι η ομολογία αφορά στα πραγματικά περιστατικά που συγκροτούν την ιστορική βάση της αγωγής, ενώ η αποδοχή της αγωγής αφορά την έννομη συνέπεια. Η ομολογία είναι αποδεικτικό μέσο ενώ η αποδοχή της αγωγής τρόπος κατάργησης της δίκης.

20. Η Τράπεζα Π ασκεί αγωγή κατά του Β προκειμένου για την απόδοση δανείου ποσού ύψους 500.000 ευρώ. Ο Β ισχυρίζεται ότι έχει εξοφλήσει την απαίτηση για αυτό και προσκομίζει ένα χαρτί το οποίο φέρει τον τίτλο εξοφλητική απόδειξη και την υπογραφή του Β. Έχει αποδεικτική δύναμη το συγκεκριμένο έγγραφο;

Η εξοφλητική απόδειξη προκειμένου να είναι έγκυρη ως ιδιωτικό έγγραφο θα πρέπει να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη της (ΚΠολΔ 443). Εκδότης της όμως κατά την ΑΚ 424 είναι ο δανειστής της απαίτησης όχι ο οφειλέτης. Επομένως, το συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο δεν αποτελεί έγγραφο διότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου και εκτός των άλλων αποδεικνύει υπέρ του εκδότη της

(εκδότης είναι ο οφειλέτης) ΚΠολΔ 447, από τον οποίον μάλιστα προσκομίζεται. Το συγκεκριμένο έγγραφο μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων.

21. Ο Α ασκεί αγωγή κατά του Β με σκοπό να αναγνωριστεί η ακυρότητα της μεταξύ τους σύμβασης ποσού ύψους 50.000 ευρώ και προσκομίζει ένορκη βεβαίωση του μάρτυρα Γ με την οποία ο τελευταίος ισχυρίζεται ότι η σύμβαση ήταν εικονική. Στην κλήση προς τον αντίδικο ο Α παρέβλεψε να αναφέρει το επάγγελμα του Β. Αξιολογήστε τα περιστατικά.

Σύμφωνα με το νέο ΚΠολΔ 424, τελευταίο εδάφιο, το επάγγελμα του μάρτυρα δεν αναφέρεται στα στοιχεία της κλήσης που αν ελλείπουν συνεπάγονται το ανυπόστατο της ένορκης βεβαίωσης. Εν προκειμένω, η ένορκη βεβαίωση θα ληφθεί υπόψιν εκτός αν ο αντίδικος αποδείξει δικονομική βλάβη.

Όσον αφορά το επιτρεπτό της ένορκης βεβαίωσης για την απόδειξη της εικονικότητας, εφαρμόζονται αναλογικά οι περιορισμοί για την εμάρτυρη απόδειξη. Εν προκειμένω, κατά ΚΠολΔ 393 δεν επιτρέπεται η απόδειξη του περιεχομένου της σύμβασης όταν η αξία του αντικειμένου υπερβαίνει τις 30.000 ευρώ. Ωστόσο, η εικονικότητα δεν αναφέρεται στο περιεχόμενο της σύμβασης αλλά στο κύρος των δηλώσεων βουλήσεως που περιέχονται σε αυτή. Συνεπώς, είναι επιτρεπτή η προσκόμισή της.

22. Ποια είναι τα ένδικα μέσα στον ΚΠολΔ;

Τα ένδικα μέσα διακρίνονται σε τακτικά (έφεση και ανακοπή ερημοδικίας) και έκτακτα (αναψηλάφηση και αναίρεση). Σε αντίθεση με την αγωγή, για την άσκησή τους αρκεί μόνο η κατάθεση στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Εν συνέχεια, αντίγραφο του κατατεθέντος ενδίκου μέσου, υποβάλλεται προς προσδιορισμό δικασίμου στο Δικαστήριο προς το οποίο απευθύνεται. Αντίγραφο του προσδιορισμού αυτού κοινοποιείται και στον αντίδικο πριν από τη δικάσιμο.

23. Πότε μια απόφαση καθίσταται τελεσιδικη;

Μια απόφαση καθίσταται τελεσιδικη, όταν δεν μπορεί να προσβληθεί με τα τακτικά ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης.

24. Ποια ιδιαιτερότητα παρουσιάζεται στην ανακοπή ερημοδικίας αναφορικά με την προθεσμία της;

Η ανακοπή ερημοδικίας έχει μόνο γνήσια προθεσμία ήτοι προθεσμία η οποία εκκινεί από την επόμενη της επίδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης και είναι 15 μέρες. Δεν διαθέτει καταχρηστική προθεσμία που εκκινεί από τη δημοσίευση της απόφασης. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μία ερήμην απόφαση, που δεν έχει επιδοθεί μπορεί να καταστεί ανέκκλητη (να μην υπόκειται σε έφεση) αλλά να μην τελεσιδικήσει ποτέ.

25. Ποιοι είναι οι λόγοι ανακοπής ερημοδικίας;

ΚΠολΔ 501:

1. Έλλειψη κλήτευσης
2. Ακυρότητα ή το εκπρόθεσμο της κλήτευσης

3. Ανωτέρα βία

Περιπτώσεις ανωτέρας βίας: αφνίδια ασθένεια διαδίκου, ή δικηγόρο, η χρήση απατηλών μέσων από τον αντίδικο, η αποχή των δικηγόρων, η αποχή των δικαστικών υπαλλήλων εφόσον δεν λειτουργεί προσωπικό ασφαλείας, η απεργία στα ΜΜΜ.

26. Ο Α ασκεί κατά του Β διεκδικητική αγωγή για την απόδοση ενός ακινήτου. Ο Β κατά τη διάρκεια της δίκης μεταβιβάζει το ακίνητο στον Γ, ο οποίος παρεμβαίνει νομότυπα στη δίκη, στη συνέχεια όμως λόγω ανωτέρας βίας αδυνατεί να καταθέσει προτάσεις. Δύναται ο Γ να ασκήσει ανακοπή ερημοδικίας κατά της απόφασης αυτής;

Ο Γ είναι ειδικός διάδοχος του Β και αυτοτελώς προσθέτως παρεμβαίνων υπέρ του τελευταίου (ΚΠολΔ 225,325), συνεπώς δημιουργείται μεταξύ αυτού και του υπέρ ου σχέση επιγενόμενης αναγκαίας ομοδικίας. Ως εκ τούτου, ο Γ αντιπροσωπεύεται στη δίκη από τον Β (ΚΠολΔ 76 παρ. 4) και δεν θα υποστεί τις δυσμενείς συνέπειες της ερημοδικίας (π.χ ομολογία των αγωγικών ισχυρισμών). Ωστόσο, κατά την ΚΠολΔ 502 παρ. 2, *«όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση και δεν έλαβε μέρος κανονικά στη δίκη, και όταν θεωρείται ομόδικος του διαδίκου υπέρ του οποίου άσκησε την παρέμβαση, δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή, εκτός αν ανέλαβε τη δίκη»*. Αυτό γιατί ο προσθέτως παρεμβάς δεν ζητεί παροχή δικαστικής προστασίας αλλά υποστηρίζει το αίτημα του κυρίου διαδίκου.

27. Ποια είναι η προθεσμία άσκησης έφεσης και ποια η σχέση της με την ανακοπή ερημοδικίας;

Η έφεση κατά την ΚΠολΔ 518, εφόσον η προσβαλλόμενη απόφαση έχει επιδοθεί στο διάδικο ασκείται εντός τριάντα ημερών από την επίδοση της απόφασης, διαφορετικά ισχύει η καταχρηστική προθεσμία δύο χρόνων από τη δημοσίευσή της. Οι προθεσμίες της έφεσης και της ανακοπής ερημοδικίας «τρέχουν» παράλληλα και όχι διαδοχικά.

28. Ο Α ασκεί αγωγή κατά του Β λόγω αδικοπραξίας για αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στο σπίτι του λόγω πυρκαγιάς που προκάλεσε ο τελευταίος. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο προκειμένου να διαμορφώσει τη δικανική του πεποίθηση διατάσσει με την υπ' αριθμ. 8765/2022 Απόφαση του αποδείξεις. Ο Α ασκεί έφεση κατά της ως άνω απόφασης. Εν συνεχεία, το Πρωτοβάθμιο δικαστήριο αποφαινεται επί της αγωγής με την 8767/2022 Απόφαση, την οποία απορρίπτει συνολικά ως ουσία αβάσιμη. Ο Α ασκεί εκ νέου έφεση κατά της δεύτερης αυτής απόφασης του Δευτεροβάθμιου. Ορθώς;

Γενικά, όσον αφορά στην άσκηση των ενδίκων μέσων ισχύει η αρχή της άπαξ άσκησής τους (ΚΠολΔ 514). Κατά κανόνα δεν δικαιολογείται η άσκηση δεύτερης έφεσης ακόμα και αν η πρώτη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη. Στον ως άνω κανόνα υπάρχουν δύο εξαιρέσεις 1. Όταν η πρώτη έφεση ασκήθηκε χωρίς δικαίωμα, όπως εν προκειμένω όπου η έφεση ασκείται κατά απόφασης μη οριστικής. 2. Όταν έχει χωρήσει παραίτηση από το δικόγραφο της πρώτης έφεσης και υπάρχει ακόμα προθεσμία για την άσκησή της.

29. Σε αγωγή του Α με δύο αντικειμενικά σωρευόμενες βάσεις (αξίωση εκπλήρωσης σύμβασης έργου και αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας), εκδίδεται από το Πρωτοβάθμιο δικαστήριο η υπ' αριθμ. 1097/2022 Απόφαση, η οποία αποφαινεται οριστικά μόνο για το κεφάλαιο της σύμβασης. Μπορεί να προσβληθεί η απόφαση αυτή κατά την οριστική της διάταξη;

Πρόκειται για εν μέρει οριστική απόφαση, που δεν προσβάλλεται αυτοτελώς με ένδικα μέσα(ΑΠ 708/2003 σε ΕΛΛΔνη 2004 σ. 154)

30. Ο Α ασκεί διεκδικητική αγωγή κατά του Β, ο οποίος κατά τη διάρκεια της δίκης μεταβιβάζει το επίδικο στον Γ. Ο τελευταίος δεν προβαίνει σε καμία δικονομική ενέργεια. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δέχεται εν όλω την αγωγή του Α. Μπορεί ο Γ να ασκήσει έφεση κατά της πρωτοβάθμιας αυτής απόφασης;

Γενικώς κατά την ΚΠολΔ 516, έφεση νομιμοποιούνται ενεργητικώς να ασκήσουν οι διάδικοι της πρωτοβάθμιας δίκης, όπως αυτοί προκύπτουν από την προσβαλλόμενη απόφαση. Ωστόσο, στην περίπτωση του ειδικού διαδόχου, αυτός ασκεί αυτοτελώς έφεση ανεξάρτητα από το εάν παρενέβη ή όχι στην πρωτοβάθμια δίκη. Επομένως, ο Γ νομιμοποιείται ενεργητικά στην άσκηση εφέσεως ακόμα και αν δεν έχει παρέμβει στην πρωτοβάθμια δίκη.

31. Ο Χ ασκεί έφεση κατά των Ψ και Ω, αναγκαίων ομοδίκων στον πρώτο βαθμό. Κλητεύει όμως στη συζήτηση της έφεσης μόνο τον Ψ. Είναι παραδεκτή η έφεσή του;

Η έφεση προκειμένου να είναι παραδεκτή ως ένδικο μέσο θα πρέπει να στρέφεται κατά όλων των αναγκαίων ομοδίκων (ΚΠολΔ 517). Εν προκειμένω, η έφεση είναι παραδεκτή καθώς στρέφεται και κατά του Ψ και κατά του Ω. Παρόλα αυτά επειδή άπαντες οι αναγκαίοι ομόδικοι πρέπει να κλητεύονται στη συζήτηση του ενδίκου μέσου, η συζήτηση εν προκειμένω θα απορριφθεί ως απαράδεκτη.

32. Ποια είναι τα αποτελέσματα της έφεσης;

1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα (ΚΠολΔ 519,521)-> Απαγορεύεται κάθε πράξη εκτέλεσης, δεν κινούνται οι προθεσμίες των εκτάκτων ενδίκων μέσων.
2. Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα (ΚΠολΔ 522)-> στο δεύτερο βαθμό μεταβιβάζονται μόνο τα κεφάλαια της απόφασης που προσβάλλονται με την έφεση.
3. Επικοινωνικό αποτέλεσμα (ΚΠολΔ 523)-> Δυνατότητα του αντιδίκου προς άσκηση αντέφεσης που αφορά τα προσβαλλόμενα με την έφεση κεφάλαια και τα αναγκαιώς συνεχόμενα κεφάλαια με αυτά. Προθεσμία 30 μέρες πριν από τη συζήτηση της αγωγής.

Παραδείγματα αναγκαιώς συνεχόμενων κεφαλαίων: τόκοι για το κεφάλαιο, προδικαστικές έννομες σχέσεις, παρεπόμενα αιτήματα.

33. Στην πρωτοβάθμια δίκη μεταξύ των Α και Β, ο Β ερημοδικάζεται. Μπορεί στο δεύτερο βαθμό ο Β να παρασταθεί καταθέτοντας δήλωση ΚΠολΔ 242 παρ. 2;

Όχι, σε περίπτωση ερημοδικίας κάποιου από τους διαδίκους, η συζήτηση στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο είναι υποχρεωτική. (ΚΠολΔ 528)

34. Επιτρέπονται άνευ όρων οι νέοι ισχυρισμοί στην κατ' έφεση δίκη;

ΚΠολΔ 527, συγκεντρωτικό σύστημα: Είναι απαράδεκτη η προβολή στην κατ' έφεση δίκη πραγματικών ισχυρισμών που δεν προτάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, εκτός αν: 1) προτείνονται από τον εφεσίβλητο, ενάγοντα, εναγόμενο ή εκείνον που είχε παρέμβει, ως υπεράσπιση κατά της έφεσης και δεν μεταβάλλεται με τους ισχυρισμούς αυτούς η βάση της αγωγής ή της παρέμβασης, ή προτείνονται από εκείνον που παρεμβαίνει για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη με πρόσθετη παρέμβαση, θεωρείται όμως αναγκαίος ομόδικος του αρχικού διαδίκου, 2) γεννήθηκαν μετά τη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, 3) λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή μπορούν να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης, 4) το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως με τις προτάσεις ή, στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 237 και της παρ. 1 του άρθρου 238, με τις συμπληρωματικές προτάσεις από δικαιολογημένη αιτία· αυτό ισχύει και για την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος, 5) προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα και 6) αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Το απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως.

35. Σε τί συνίσταται η αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του εκκαλούντος;

ΚΠολΔ 536 παρ. 1-> Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν μπορεί να χειροτερεύσει τη θέση του εκκαλούντος πριν από την εξαφάνιση της απόφασης, εκτός αν ο αντιδίκος ασκήσει αντίθετη έφεση ή αντέφεση. Πριν την εξαφάνιση της απόφασης, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εξετάζει το α) παραδεκτό της έφεσης, β) το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων, γ) το παραδεκτό και το νόμω βάσιμο της αγωγής, αυτεπαγγέλτως.

Όταν διαπιστώσει ότι υπάρχει έστω και ένας βάσιμος λόγος έφεσης, εξαφανίζει την απόφαση και δικάζει κατ' ουσίαν στο πλαίσιο του μεταβιβαστικού αποτελέσματος. Μετά την εξαφάνιση της απόφασης επιτρέπεται χειροτέρευση.

36. Σε δίκη μεταξύ των Β, Γ και Δ απλών ομοδικών ως συνοφειλετών εις ολόκληρον, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με την οποία οι ως άνω οφείλουν στον Α δανειστή τους το ποσό των 600.000 ευρώ (εις ολόκληρον). Την απόφαση προσβάλουν ο Β και ο Γ με έφεση. Η έφεση του Β γίνεται καθ' ολοκληρίαν δεκτή, η πρωτοβάθμια απόφαση εξαφανίζεται και η αγωγή του Α απορρίπτεται ως ουσία αβάσιμη. Αντίθετα, η έφεση του Γ απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Ισχύει η απόφαση επί της έφεσης του Β έναντι όλων των απλών ομοδικών;

ΚΠολΔ 537 Επέκταση του ευνοϊκού αποτελέσματος της έφεσης και στους αδρανήσαντες απλούς ομοδίκους. Προϋποθέσεις: α) ήττα των περισσότερων απλών ομοδικών που να προέρχεται από την ίδια απόφαση και για τους ίδιους λόγους, β) αδράνεια των υπόλοιπων απλών ομοδικών γ) μη αποδοχή της απόφασης ρητά ή σιωπηρά από τους υπόλοιπους.

Εν προκειμένω την απόφαση προσβάλλει και ο Β και ο Γ. Επειδή ο Γ δεν αδρανεύει, αλλά η έφεσή του απορρίπτεται ως απαράδεκτη δεν καταλαμβάνεται από την επέκταση του

ευνοϊκού αποτελέσματος. Αντίθετα, ο Δ καταλαμβάνεται εφόσον βέβαια δεν έχει αποδεχτεί με οιοδήποτε τρόπο την απόφαση.

37. Είναι δυνατή η προσβολή με αναίρεση κάποιας ερήμην πρωτοβάθμιας απόφασης;

Αναίρεση χωρεί μόνο κατά τελεσίδικων αποφάσεων που περατώνουν τελειωτικά τη δίκη. Ωστόσο, κατά τη νομολογία (ΟΛΑΠ 17/2013, ΑΠ 845/2018), όταν ασκηθεί αναίρεση κατά ερήμην πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας απόφασης, θεωρείται ότι εμπεριέχει σιωπηρή παραίτηση από τα τακτικά ένδικα μέσα και είναι παραδεκτή εφόσον ο πληρεξούσιος δικηγόρος έχει εφοδιαστεί με ειδική πληρεξουσιότητα για την άσκηση αναίρεσης.

38. Ποιος λόγος αναίρεσης στοιχειοθετείται αν το Δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, εξέτασε την επικουρική βάση χωρίς να έχει απορρίψει την κύρια βάση της αγωγής;

ΚΠολΔ 559 αρ. 8: Οι βάσεις της αγωγής συνιστούν αυτοτελείς ισχυρισμούς (δηλαδή πράγματα). Εν προκειμένω, το δικαστήριο της προσβαλλόμενης απόφασης παρά το νόμω παρέβλεψε την αρχή της διαθέσεως ως προς την επικουρικότητα των βάσεων, λαμβάνοντας υπόψιν ισχυρισμό παρά το νόμο.

Παράλληλα συντρέχει και ο ΚΠολΔ 559 αρ. 14 λόγος αναίρεσης καθόσον παρά το νόμο δεν κηρύχθηκε ακυρότητα ή απαράδεκτο (λόγος αναίρεσης για δικονομικά σφάλματα).

39. Ο Α ασκεί αναίρεση κατά της δευτεροβάθμιας απόφασης με αιτίαση την «κακή εκτίμηση των αποδείξεων». Είναι παραδεκτός ο συγκεκριμένος λόγος αναίρεσης;

ΚΠολΔ 561: Ο Άρειος Πάγος δεν είναι τρίτος βαθμός δικαιοδοσίας, εξετάζει μόνο τα νομικά σφάλματα της απόφασης. Δεν προβαίνει σε επανεκτίμηση των αποδείξεων. Επίσης, οι λόγοι αναίρεσης είναι περιοριστικά αναφερόμενοι στο άρθρο ΚΠολΔ 559. Ως εκ τούτου η αναίρεση του Α είναι προδήλως απαράδεκτη.

40. Ο Α ασκεί αναίρεση κατά της υπ' αριθμ 876/2022 Απόφασης του Εφετείου Αθηνών, αποδίδοντας της, την αναιρετική πλημμέλεια της ΚΠολΔ 559 αρ.16, λόγω ύπαρξης δεδικασμένου από προηγούμενη δίκη. Τον ισχυρισμό αυτό προβάλλει για πρώτη φορά ενώπιον του Αρείου Πάγου.

Κατά την ΚΠολΔ 562, είναι απαράδεκτος λόγος αναίρεσης, που στηρίζεται σε ισχυρισμό που δεν προτάθηκε νόμιμα στο δικαστήριο ουσίας. Με τον ν. 4842/2021 όμως ρητώς προστέθηκε στη δεύτερη παράγραφο του εν λόγω άρθρου, η εξαίρεση του δεδικασμένου από την υποχρέωση προβολής του ισχυρισμού στο δικαστήριο ουσίας.

